

ПЕЛІКАН РОЖЕВИЙ

(*Pelecanus onocrotalus*) в умовах Київського зоологічного парку

Пелікан рожевий (*Pelecanus onocrotalus*) – великий птах масою 10-12 кілограм, довжина крила у самців 70-75 см, у самиць – 64-69 см, розмах крил 1.7-2 метри. Пір'я дорослого птаха біле з рожевим відтінком. Махові пера крил чорні з білими стрижнями, при цьому другорядні махові світліші за першорядні. Навколо ока є неоперене кільце жовтого або сірого кольору, що змикається з неопереною вуздечкою. Окрім навколооочного кільця та вуздечки, неоперені також лоб та основа нижньої щелепи, а також, як у всіх пеліканів, горловий міхур. На голові в рожевого пелікана є гребінець з видовжених та загострених пер. Статевий диморфізм в цьо-

го виду виражений слабо – самці та самиці зовні майже не відрізняються, тільки дещо за розміром (самці трохи крупніші). Молоді птахи (на першому році життя) сірувато-бурі з блакитним відливом на спині, без рожевих тонів в оперенні.

Загальна світова чисельність виду в теперішній час (2004 рік) оцінюється в кількості 18000-19000 птахів.

В Україні рожевий пелікан місцями численний у дельті Дунаю та на придунайських водоймах (у літньо-осінній період буває до 7000 особин, у найпридатніших місцях спостерігаються скупчення до 1500, іноді до 2000 особин). На схід від дельти Дунаю вздовж узбережжя

Чорного та Азовського морів кількість птахів значно зменшується (але зустрічаються зграї понад 250 особин). Сезонний максимум чисельності в Україні припадає на серпень.

Рожевий пелікан на території України – сезонний мігрант. В українській частині дельти Дунаю молоді пелікани з колоній румунської частини дельти (стають на крило у серпні) з'являються в середині вересня. Гніздиться колоніями від кількох десятків до багатьох сотень пар. Іноді утворює мішані поселення з пеліканом кучерявим та бакланом великим. Гнізда зі стебел очерету та інших рослин влаштовує на сплавинах біля відкритої води. Кладка з 2, рідше з 1-3 яєць. Яйця відносно не-

великі: вагою 150-200 грам, 80-112 мм завдовжки, 50-75 мм завширшки, з товстою білою шкарлупою без плям. Насиджує переважно самиця 30-39 днів, на час годівлі на гнізді її замінює самець. Статевозрілим рожевий пелікан стає у 3-річному віці. Живиться майже винятково рибою. Пташенят віком до трьох тижнів годують обидва батьки, відригуючи напівперетравлену рибу в гніздо, до-

росліших — приносячи дрібну рибу в горловому міхурі. Рожевий пелікан нездатний пірнати, тож полює на риб зазвичай вичерпуючи її дзьобом на міліні. Часто рожеві пелікани здійснюють колективне полювання на рибу, вишиковуючись у півкільце та заганняючи невеликі косяки риби на міліну. В такому полюванні подекуди можуть брати участь і баклани, пікіруючи згори на зграю риби і під-

ганяючи її до пеліканів.

В Україні рожевих пеліканів утримують у різних зоопарках, у тому числі і в Київському. Ці птахи надзвичайно примхливі та складні у розведенні. Однак у 2024 році від них було отримано декілька виводків. Але завдяки найсучаснішим європейським підходам та наполегливій праці співробітників відділу птахів вдалося вивести одразу навіть трійцю пташенят.

Слід відмітити що рожевих пеліканів утримують лише у 109 установах, які є членами Європейської асоціації зоопарків та акваріумів (ЕАЗА). І лише у 12 з них змогли отримати потомство цього рідкісного птаха у 2024 році. ■

Вид занесено до Червоної книги України. Охороняється в Дунайському біосферному заповіднику.

Данило Дьомін
студент ОС "Магістр",

Вікторія Мельник,
доктор історичних наук, доцент,
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України

E-mail:
tvppt24-d.domin@nubip.edu.ua

